

LEGISLAȚIILE DE BIBLIOTECĂ ALE ȚĂRILOR EUROPENE ANALIZĂ COMPARATIVĂ

Mariana Harjevschi, doctorandă,
Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională,
Universitatea de Stat din Moldova

Repere introductive

Cadrul de reglementare joacă un rol cheie pentru activitatea de bibliotecă, acesta reprezentând o expresie a convertirii realităților sociale în raporturi de natură juridică ce creează un suport benefic pentru organizarea bibliotecilor la standarde înalte. Legislația de bibliotecă oferă o platformă solidă și sigură pentru crearea, dezvoltarea și menținerea bibliotecilor de către factorii de decizie. Trebuie însă să menționăm că baza juridică scrisă nu este factorul principal în activitatea de bibliotecă.

Astfel experiențele europene au demonstrat că există țări, precum Finlanda, care deși nu au dispus de un cadru juridic scris de bibliotecă până în 1998, totuși instituțiile bibliotecare din această țară s-au dezvoltat, ajungând în topul bibliotecilor mondiale. Într-adevăr, există, diferențe în modul de abordare a diferitor țări legate de funcționarea și dezvoltarea bibliotecilor, menționează Victoria Stoian [1]. Unele țări beneficiază de o legislație „forte”, în timp ce altele înregistrează o legislație „slabă”. Există unele țări în care reglementările referitoare la biblioteci sunt exprimate în forma unei legislații specifice – *Legea cu privire la biblioteci* (ex. Islanda); *Legea cu privire la depozitul legal* (ex. Federația Rusă), în timp ce în altele, cadrul juridic cu privire la biblioteci sunt în legi ce aparțin domeniului administrației locale – *Legea cu privire la administrarea publică locală* (ex. Armenia). În fine, în unele țări legislația de bibliotecă are un caracter extensiv (ex. Federația Rusă), pe când în altele funcționează o lege-cadru, care este succedată de prevederi adiționale reflectate în alte acte normative (ex. Finlanda).

Domeniul biblioteconomic internațional a inițiat abordarea subiectului legiferării cadrului juridic, de mai mult timp, în cadrul diverselor forumuri profesionale. În 1953, UNESCO, a organizat primul seminar referitor la legislația bibliotecilor publice din țările în curs de dezvoltare, ce a avut loc la Ibadan (Nigeria) [2]. Legislația referitoare la bibliotecile publice era în mod prioritar pe agenda zilei, subliniind că doar principiile care sunt stipulate într-o lege pot să ofere securitate continuă domeniului biblioteconomic. Totodată, o lege pentru biblioteci poate servi un instrument pentru împuternicirea autorităților pentru asigurarea susținerii financiare adecvate și administrării eficiente în corespundere cu standardele naționale și poate conferi obligativitate pentru furnizarea serviciilor accesibile și gratuite tuturor membrilor comunității, inclusiv dezvoltarea colecției de carte ce să acopere toate necesitățile utilizatorilor. În octombrie 1955, UNESCO a organizat un alt seminar în Delhi (India), care a întrunit 12 țări din Asia, reprezentate de 46 bibliotecari din bibliotecile publice. La această întrunire s-au discutat următoarele subiecte ce trebuiau incluse într-o lege de bibliotecă: mecanismul controlului bibliografic național, sistemul de cooperare la nivel local/național/internațional, oportunități pentru dezvoltarea bibliotecilor publice disponibile pentru comunitate și clauze obligatorii pentru o finanțare adecvată.

În arealul asiatic legislația de bibliotecă a provocat discuții în cadrul celei de-a 14-a conferințe organizate de Asociația Bibliotecarilor din Pakistan cu genericul *Impactul legislației de bibliotecă asupra serviciilor de bibliotecă în Pakistan* [3]. La finele conferinței reprezentanți din India, Filipine, Bangladesh, China, Anglia, Olanda, Canada, Australia, SUA etc. au generat idei pentru elaborarea legislațiilor de bibliotecă – includerea mecanismului referitor la menținerea standardelor de bibliotecă, dezvoltarea structurii sistemului național de biblioteci, susținerea economică a bibliotecilor etc.

La începutul anilor '90 a devenit o necesitate actualizarea legislației de bibliotecă din spațiul european. Din acest motiv, Comisia Europeană, a lansat un chestionar către 28 țări din spațiul european pentru a evalua legislațiile existente și a oferi sugestii de îmbunătățire [4]. Concluziile înaintate de către Consiliul de Cooperarea Culturală al Consiliului Europei în urma organizării seminarului *Reforma legislației de bibliotecă în Europa Centrală: necesități și așteptări* [5] au servit drept

instrument fundamental în sprijinirea elaborării unei legislații de bibliotecă în diverse țări, printre care s-a aflat și Republica Moldova, alături de Ungaria și Croația.

Având la bază acest studiu CE a organizat o serie de seminare și întruniri referitoare la legislația și politica de bibliotecă. Cel mai important document care a rezultat a fost *Liniile directoare pentru legislația și politica de bibliotecă în Europa* [6] propus în cadrul conferinței „Bibliotecile și democrația: responsabilitățile statului, autoritățile guvernului și a specialiștilor” organizat la Strasbourg la 23-25 noiembrie 1998. Aceste linii directoare au fost aprobate la cea de 68-a sesiune a Consiliului de Cooperare Culturală a CE și de IFLA și EBLIDA în ianuarie 2000 [7].

Conferința din 30 aprilie 1999, organizată de CE și Institutul Goethe la Munich, a avut aceeași tematică – conștientizarea legislației de bibliotecă, permițând *Liniilor directoare pentru legislația și politica de bibliotecă în Europa* [8] să fie consultate și promovate unei audiențe cât mai largi. *Atelierul de dezbateri privind legislația de bibliotecă* - altă reuniune internațională referitoare la legislația bibliotecară a avut loc la 19-20 noiembrie, 1999 la Praga sub egida UNESCO. În cadrul acesteia s-a subliniat că o legislație trebuie să includă funcția bibliotecii de instituție ce se implică în instruirea pe parcursul vieții, centre de informare și protecție a culturii și diversității culturale.

Gardiner Frank, în studiul *Legislația bibliotecilor publice. Studiu comparativ* afirmă că existența unui cadru juridic special de bibliotecă are menirea de a sublinia angajamentul susținerii financiare și coordonării furnizării serviciilor de bibliotecă la nivel național [9]. În practica biblioteconomică europeană elaborarea cadrului juridic pentru biblioteci a urmărit în general două finalități, subliniază A. Rău [10]: una legată de existență, de ocrotirea de către stat a instituției bibliotecare și alta referitoare la garantarea drepturilor cetățenilor de a avea acces la colecțiile bibliotecilor. Astfel principiul accesibilității și cel al finanțării obligatorii sunt momentele care sunt necesare să fie reflectate într-o lege de bibliotecă.

În prezent o legislație privitoare la biblioteci sunt necesare să fie mai complexă, ca răspuns la problematica diversificată a lumii contemporane. Instituțiile de informare - biblioteci, muzee, arhive, centre de informare, tind să formeze un bloc unic față de care autoritățile publice adoptă strategii globale, impuse de societatea informației. Experiența Norvegiei este una deosebită – s-a considerat „nenorocoasă” ideea când bibliotecile au fost unificate sub aceeași instituție comună – cea a muzeelor și arhivelor. Bibliotecile considerau că nu vor mai fi o prioritate, deși s-au înșelat. Bibliotecile din Marea Britanie au devenit instituții subordonate unei alte instituții numite *Resource*, aceasta având funcția de a susține proiecte și inițiative pentru toate instituțiile culturale din țară, inclusiv și bibliotecile.

Metodologia și rezultatele studiului

Bibliotecile întotdeauna s-au preocupat de a se face auzite față de autorități sau factorii de decizie. Existența bibliotecilor deseori este considerată de la sine înțeles obligatorie, atât de comunitate, cât și de politicieni. Dar problema apare atunci când inovațiile nu pot fi implementate în cadrul instituțiilor bibliotecare sau valorile fundamentale ale acestora nu sunt în siguranță. Marian Koren [11], la un congres al bibliotecarilor menționa că „o legislație bună trebuie să aducă siguranță și să ofere posibilități continue pentru activități și creativitate”. Astfel o lege pentru biblioteci poate să ofere garanții pentru susținere politică și socială.

Prin intermediul acestui studiu încercăm să analizăm comparativ câteva modele ale legislației de bibliotecă (ex. Finlanda, Danemarca, Cehia, Marea Britanie ș.a.) pentru a scoate în relief ce elemente trebuie să întrunească o lege de bibliotecă. O astfel de abordare este necesară deoarece în prezent domeniul biblioteconomic tinde spre integrare, în mod special spre atingerea exigențelor politicii europene. Deasemeni, evaluarea va permite obținerea unor rezultate care pot oferi suport pentru modificarea și armonizarea *Legii cu privire la biblioteci* la cerințele UE, de altfel solicitate prin Hotărârea Guvernului cu privire la Programul legislativ pentru anii 2005-2009 [12]. Această cerință are drept temei Programul de activitate al Guvernului pe anii 2005-2009 "*Modernizarea țării – bunăstarea poporului*", *Strategia de creștere economică și reducere a sărăciei* (2004-2006), *Planul de acțiuni "Republica Moldova – Uniunea Europeană"*, Programul național "*Satul moldovenesc*" (2005-2015), *Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului* pentru anii 2004-2008. Pentru unele aspecte

ale cadrului de reglementare s-a urmărit, în același timp, și înlăturarea elementelor negative și depistarea unor soluții alternative pentru ajustarea la cerințele activității de bibliotecă și necesitățile bibliotecarilor.

Legile analizate sunt diverse după complexitate. Diverse sunt denumirile acestora – legi pentru bibliotecă publică, bibliotecă națională, bibliotecă școlară etc., precum diferite sunt și abordările instituției bibliotecare ca parte integrantă a sistemului info-documentar (ex. Legea cu privire la bibliotecă și muzee a Angliei, Legea cu privire la Bibliotecă și operarea bibliotecilor publice și serviciilor informaționale a Cehiei). Unele legi sunt concis formulate, clare și precise în termeni (ex. Finlanda), altele cuprind reglementări comune și specifice tuturor categoriilor de bibliotecă ca sistem unitar a celui informațional (ex. Cehia). Legile incluse în tabelul de mai jos reflectă în ordine cronologică, dar și geografic legislația de bibliotecă.

	Țara	Anul	Modificări	Denumirea legii
1	Statele Unite ale Americii [13]	1848		Legea st. Massachusetts prin care se inaugurează Biblioteca Publică din Boston
2	Marea Britanie [14]	1850		Legea cu privire la instituirea bibliotecilor publice comunale (Ewart Bill) [15] Legea cu privire la bibliotecă și muzee (doar pentru Anglia și Wells) (1964) [16]
3	Canada [17]	1882		Legea cu privire la serviciile gratuite în bibliotecă (1882) Legea bibliotecilor din provincia Ontario, Iukon (1987) Legea cu privire la Biblioteca Națională (1952; 1969) [18]
4	Danemarca [19]	1920	1964, 1983 2000	Legea daneză cu privire la bibliotecile publice (n.a. se referă și la bibliotecile școlare) (1920) Legea cu privire la serviciile de bibliotecă (2000) [20]
5	Norvegia [21]	1935	1971; 1985 [22], 1997, 2003	Legea cu privire la bibliotecă
6	Islanda [23]	1955	1963, 1976	Legea cu privire la lectură și Biblioteca filmului educațional (1937) Legea cu privire la bibliotecă publică (1955) Legea cu privire la bibliotecile școlare (1974) Legea cu privire la crearea Bibliotecii pentru Orbi (1982) Legea cu privire la bibliotecari (1984)
7	Polonia [24]	1968		Legea cu privire la bibliotecă
8	Germania [25]	1969		Legea cu privire la bibliotecă germană (Deutsche Bibliothek și Deutsche Buecherei)
9	Olanda [26]	1975		Legea cu privire la bibliotecile publice Carta pentru bibliotecile publice (1990)
10	Ungaria [27]	1976		Legea cu privire la biblioteconomie și bibliotecă
11	Slovenia [28]	1982		Legea cu privire la bibliotecă
12	Suedia [29]	1997		Legea cu privire la serviciile de bibliotecă
13	Finlanda [30]	1998		Legea cu privire la serviciile de bibliotecă
14	Cehia [31]	2001		Legea cu privire la Bibliotecă și operarea bibliotecilor publice și serviciilor informaționale

Tab. 1 Legislația de bibliotecă (prezentate în ordine cronologică)

Așa dar, cea mai veche lege în arealul european este cea din Marea Britanie – 1850, numită și *Legea lui Ewart*. Solicitat de Comisia Parlamentară, în vederea pregătirii un raport statistic referitor la bibliotecile publice, William Ewart, a menționat, inferioritatea bibliotecilor engleze vis-à-vis de cele americane. Ca urmare, la 14 februarie 1950, Parlamentul englez adoptă o lege care reglementa următoarele:

1. Împuternicirea Consiliilor Orașenești cu o populație mai mare de 10 mii locuitori să creeze biblioteci publice;
2. Accesul în bibliotecile publice și muzee să fie gratuite.

Au urmat apoi legi specifice de bibliotecă care reglementau funcționarea pe deplin a întregului sistem de biblioteci: mecanismul de crearea a bibliotecilor, de împrumut etc. Legea care a servit model pentru multe legi europene a fost cea a Danemarcei, din 1920 ce se referea doar la bibliotecile publice. Japonia a fost prima țară de pe continentul asiatic, care a promulgat un act legislativ în domeniul bibliotecilor (1899), urmată de India (1949 [32]), a cărui autor a fost Dr. S. R. Ranganathan [33]. Proiectul de lege indiană a parcurs 19 ani de modificări și ajustări până a reușit a fi aprobată de Guvern, de la un act ce stipula că autoritățile locale să finanțeze bibliotecile din Bengal a ajuns să fie o *Lege a bibliotecilor publice* care a servit drept model pentru celelalte state din India.

Întâietatea privind elaborarea legislației biblioteconomice la scară mondială este condusă de cea americană. Prima lege a fost cea din st. Massachusetts din a. 1848 care a permis inaugurarea Bibliotecii Publice din Boston. În prezent în S.U.A. foarte dinamic sunt elaborate acte ce reglementează tangențial activitatea bibliotecilor la nivel federal – *Legea cu privire la deservirea în biblioteci* (1956), *Legea despre deservirea în biblioteci și construcții* (1964), *Legea despre deservirea bibliotecilor și muzeelor* (1996) ș.a.

Referitor la unele experiențe și exemple care evocă constituirea unui cadru de reglementare de bibliotecă enumăram următoarele: Suedia pe parcursul a 36 de ani a luptat pentru a obține o lege a bibliotecilor, deși în acea perioadă bibliotecile se dezvoltau destul de bine, municipalitățile finanțau adecvat rețelele de biblioteci publice. Portugalia a optat pentru o altă cale: mai întâi a fost creat Institutul Național pentru Biblioteci și Literatură care a servit o punte între guvern și municipalități în vederea susținerii programelor de bibliotecă – lecturi, alfabetizare, activități culturale etc. care în final a condus la elaborarea unei legi de bibliotecă.

Trebuie de menționat că un număr de practici bune pot fi menționate, dar nici una nu poate fi recunoscută rezistentă în timp. Tipurile de legislații sunt foarte strâns legate de nivelul de dezvoltare a țării respective și sistemul de biblioteci pe care îl include. În general, o lege de biblioteci necesită o viziune clară a valorilor bibliotecilor și angajări necesare pentru comunitatea de utilizatori.

Suedia, a elaborat prima lege a bibliotecilor abia în 1997, care stipula că orice municipalitate trebuie să includă câte o bibliotecă, care să ofere gratuit acces la informații, inclusiv la informația digitală. Potrivit acestei legi, împrumutul trebuie să fie la fel gratuit. O atenție specială era acordată minorităților, persoanelor dezavantajate și emigranților. Danemarca a fost printre ultimele țări care a adoptat o lege specifică la fel târziu abia în 2000. Ea are o bună plasare a bibliotecilor în mediul electronic, crearea bibliotecilor hibride și a serviciilor de rețea. Legea pune mai mult accentul pe servicii, activități și nu pe instituțiile care le coordonează. Bibliotecile școlare trebuie să urmeze aceeași cale ca și bibliotecile publice.

Studierea legislațiilor de bibliotecă din punct de vedere istoric poate fi considerată incorectă, de unii biblioteconomi, deoarece fiecare țară este unică în felul său și își are evoluția sa istorică, dezvoltarea administrativ-teritorială proprie etc. Având în vedere acest specific, vom examina instituțiile care dirijează activitatea de bibliotecă – consiliile profesionale, sistemul de finanțare, drepturile și obligațiile utilizatorilor, răspunderea administrativă ș.a.

Pentru Norvegia organul legislativ superior care dirijează activitatea de bibliotecă la nivel național sau definește politica biblioteconomică este *Directoratul Norvegian pentru biblioteci*, în Marea Britanie – *Biroul consultativ biblioteconomic* (unul pentru Wells și celălalt pentru Anglia), în Slovenia și Polonia – *Consiliul Biblioteconomic Profesional*, iar în Danemarca – *Inspectoratul de Stat*

cu privire la biblioteci. Intervenția unui organ cu putere consultativă sau legislativă este foarte importantă pentru biblioteci, acesta trebuie să monitorizeze dezvoltarea întregului sistem de biblioteci.

Majoritatea legilor definesc termenul de bibliotecă punând accentul pe următoarele elemente - promovarea activităților de informare, educare și culturale (ex. Danemarca, Suedia, Norvegia ș.a.). Legea din Finlanda, oferă o definiție mult mai vastă – „bibliotecile publice sunt instituțiile constituite pentru cultivarea personală, dezvoltare continuă a cunoștințelor, abilităților personale și civice, strădaniilor personale și culturale și pentru internaționalizare”.

Prevederile pentru finanțarea bibliotecilor publice sunt stipulate în mod obligatoriu în legile de bibliotecă. Bibliotecile norvegiene sunt susținute financiar de autoritățile locale, dar pot obține granturi speciale din partea guvernului. Finlanda are un sistem similar celui american – municipalitatea alocă bani pentru cheltuieli operaționale, iar guvernul pentru construcții și renovări (Bibliotecile mobile sunt considerate construcții de bibliotecă). În S.U.A finanțarea unor biblioteci are loc din taxele cetățenilor, inclusiv la nivel federal și local. Granturile oferite la nivel național sunt distribuite prin concurs de către Institutul pentru muzee, arhive și biblioteci. Conceptul sistemului de finanțare american are la bază organizarea teritorial-administrativă a sistemului de bibliotecă: biblioteca comunitară este finanțată din bugetul comunei, această cotă ajunge pentru întreținere și salarizare. Bugetul comitatului (raionului) alocă mijloace pentru achiziții, reparații, iar cel al statului prevede finanțare pentru construcții și pentru proiecte sau alte programe relevante bibliotecilor. La acest nivel se finanțează programe ce țin de completarea și de interesele unui stat, iar la nivel de buget federal se finanțează proiecte ce țin de necesitățile întregului sistem de bibliotecă americane (Ex. Pentru 2007 inițiativa națională ale SUA includ: Susținerea moștenirii culturale indigene, Susținerea lecturii în comunitate și familii ș.a.). Legea bibliotecilor din Cehia (2001), prevede că bugetul de stat trebuie să acopere: proiecte de cercetare; implementarea tehnologiilor informaționale; susținerea dezvoltării rețelei; conversia surselor în format electronic; dezvoltarea colecțiilor; protejarea colecțiilor; proiecte culturale, educaționale, de instruire; asigurarea performanțelor; instruirea personalului; servicii pentru persoane dezavantajate; construcții de bibliotecă; echiparea bibliotecilor cu sisteme de protecție etc.

Cum este reflectată problematica furnizării serviciilor contra plată în legile de bibliotecă? Legislația Danemarcei prevede ca serviciile de bază pentru bibliotecă trebuie să fie gratuite, inclusiv împrumutul la domiciliu. Avizul comun al Ministerului Culturii și al Ministerului de Finanțe stabilește taxe pentru următoarele servicii: întârzieri (n.a. prețurile sunt stabilite în fiecare an în funcție de calculele economice); eliberarea unui permis dublu; livrarea documentelor electronice; inclusiv în caz de violare a documentelor sau nerespectare a regimului de împrumut. Legea mai stipulează că bibliotecile ce fac parte din sistemul de împrumut pot percepe taxe de la alte biblioteci pentru împrumutul popriu-zis, dar aceasta să nu afecteze utilizatorii. Legea Finalndei interzice furnizarea serviciilor de bibliotecă contra cost utilizatorilor, doar municipalitatea poate decide dacă pentru careva tranzacții se poate taxa. Legea bibliotecilor olandeze prevede că adulții trebuie să plătească pentru serviciile de împrumut, iar tinerii sunt scutiți de aceste taxe.

Criteriul de bază care este respectat de toate legislațiile de bibliotecă și care dealtfel este promovat de forumurilor internaționale de specialitate prevede că serviciile de bibliotecă trebuie să fie gratuite, inclusiv împrumutul interbibliotecar, acesta fiind susținut din bugetul autorităților locale.

Principiul accesibilității vis-à-vis de persoanele cu dizabilități sau cu interese speciale reprezintă o normă obligatorie pentru multe legislații europene. Legislația Suediei stipulează că bibliotecile publice și școlare trebuie să ofere servicii pentru persoane cu dizabilități, emigranți și minorități, iar cea a Norvegiei prevede că bibliotecile publice trebuie să ofere acces și în spitale și instituții similare pentru cei care nu se pot deplasa la bibliotecă. Pentru Finlanda, municipalitățile bilingve sunt obligate să ofere acces la colecțiile acestora în egală măsură. Legea cehă abordează foarte specific acest subiect – bibliotecile pot obține subsidii din partea autorităților dacă acestea doresc să își îmbunătățească sau să ofere colecțiile sale persoanelor cu dizabilități.

Liniiile directe ale Consiliului European / Eblida privind legislația și politica bibliotecilor în Europa [34] este documentul care a reprezentat rodul unei cercetări a legislației de bibliotecă aplicate în Europa a sugerat tuturor țărilor europene, și nu doar, armonizarea legislației de bibliotecă și ajustarea

la noile cerințe UE și ale Societății Informaționale. Astfel, a devenit iminent includerea în legislațiile de bibliotecă aspectul aplicării tehnologiilor informaționale în activitatea de bibliotecă pentru a sensibiliza autoritățile finanțarea bibliotecilor în această direcție. Legislația Danemarcei, a stipulat următoarele – „Guvernul asigură dezvoltarea catalogului național partajat, inclusiv plasarea acestuia pe web”. Alături de Danemarca, Suedia prevede următoarele referitor la dezvoltarea e-Europei – „bibliotecile trebuie să ofere acces la tehnologiile informaționale pentru a stimula lectura”. Legislația Finlandei, referindu-se la acest aspect stipulează că: bibliotecile trebuie să ofere acces la tehnologiile informaționale pentru a stimula lectura. Legislația Poloniei specifică că „autoritățile vor aloca bani, dacă bugetul va include crearea rețelelor de biblioteci automatizate, catalogului unic și sistemelor electronice de difuzare a documentelor”.

Experții în domeniul legislației de bibliotecă consideră că un cadru de reglementare poate menține calitatea serviciilor furnizate. Factorii de decizie își doresc să cunoască deseori ce este cu adevărat un serviciu de bibliotecă de calitate, ce este prioritar bibliotecilor și ce nu. Astfel că legislația din Danemarca prevede că „serviciile trebuie să fie de calitate, variate și relevante. Doar legislațiile Norvegiei, Finlandei și Danemarcei stipulează că bibliotecarii calificați pot fi angajați ai bibliotecilor. În fine cea din Danemarca prevede că însuși „directorul de bibliotecă trebuie să obțină studii relevante profesionale”.

În ceea ce privește nerespectarea legislației, doar legea cehă prevede ca fondatorii bibliotecii pot fi sancționați de Ministerul Culturii în caz de nerespectare a legii.

Concluzii

Giuseppe Vittello [35], consultant în probleme de *Conținut Digital, Carte și Arhive* în cadrul CE, declara cu ocazia seminarului de la Strasbourg, din 23-25 noiembrie 1998, organizat sub egida Consiliului Europei în colaborarea cu EBLIDA că mai multe teme domină problematica bibliotecilor contemporane vis-à-vis de legislația referitoare la biblioteci:

- libertatea de exprimare și accesul liber la informare;
- bibliotecile în cadrul politicilor naționale ale cărții și informației;
- bibliotecile și industriile cunoașterii;
- protecția patrimoniului bibliotecilor.

Aceste idei au fost incluse pe parcurs în *Liniile directoare ale Consiliului Europei / Eblida privind legislația și politica bibliotecilor în Europa*.

Actualmente ca rezultat al tuturor întrunirilor s-a decis elaborarea politicilor și legislațiilor de bibliotecă și care trebuie să aibă în vedere trei mari tendințe [36]:

- **convergența** – acest termen poate fi interpretat din punctul de vedere al egalării funcțiilor referitoare la accesul fizic și intelectual oferit de bibliotecile publice cu cele universitare;
- **globalizarea/mondializarea** – deși reprezintă un factor cu tente economice, politice, acesta se extinde parțial și în domeniul social, cultural și biblioteconomic condiționând o creștere a interdependenței și interpenetrației aspectelor umane cu sporirea integrării socio-economice globale;
- **participarea** – determină accentuarea funcției sociale a bibliotecilor, subliniind necesitățile educaționale și culturale ale cetățenilor. Noile tehnologii au sporit rolul tradițional de instituție educațională, în mod special în vederea alfabetizării digitale. Astfel biblioteca s-a transformat în instituție majoră în domeniul educației permanente.

În final, în urma acestei analize comparative, putem sugera câteva idei. Pentru ca o legislație să fie capabilă să își găsească aplicabilitate în domeniul biblioteconomic: trebuie să fie simplă și flexibilă; trebuie să fie în afara politicii; să stipuleze clar că serviciile de bibliotecă sunt oferite gratuit și colecțiile sunt conform necesităților utilizatorilor; trebuie să sublinieze clar responsabilitățile de guvernare la nivel național și local; să demonstreze schema de finanțare (flexibilă și să permită variații locale). Nu în ultimul rând, este necesar ca legea să asigure coordonare efectivă a serviciilor de bibliotecă cu alte structuri info-documentare și să se stipuleze că bibliotecile trebuie să fie gratuite

accesibile tuturor categoriilor de utilizatori. În mod obligatoriu o legea trebuie să aloce diferite responsabilități diferitor biblioteci pentru a eficientiza, raționaliza administrarea și finanțarea acestora.

Bibliografie

1. Stoian, Victoria. Dimensiuni ale integrării // A.B.I.R.- 2001.- Nr. 12.- Nr. 1.- P. 10-12
2. Gardiner, Frank. *Public Library Legislation: a comparative study* / UNESCO.- Paris, 1971.- 286 p.- P.17
3. Impact of Library Legislation on the Development of Library Services in Pakistan: Proceeding of the PLA 14th Conference held at Sheikh Zayed Islamic Center, University of Karachi from 7 to 9 March, 1991 / ed. Sadiq Ali Khan.- Karachi: PLA, 1993 .- 364 p.- P. 58.- P.71.- P.83.- P.138
4. Koren, Marian. *Library development, helped and hindered by legislation: European examples* // Congres Annuel (Corpo), Oxford, Quebec, Canada.- 22 May, 2003
5. Reforming library legislation in Central Europe: needs and expectations, Strasbourg, 7-8 November, 1994
6. Harjevschi, Mariana. Linii directoare pentru legislația și politica de bibliotecă în Europa // BiblioPolis .- 2003 .- vol. 8.- Nr. 4.- P.5-9
7. Consiliul Europei www.coe.int [accesat la 08.08.2007]
8. Vitiello, Giuseppe. *The four core issues of the "Guidelines on Library Legislation and Policy in Europe"*.- P. 35 – 37 // *Library Legislation in Europe: Discussion Papers and Country Reports* / ed. Christiane Bohrer; Council of Europe, Strasbourg; Goethe-Institute, Munich.- Bad Honeff: BOCK-HERCHEN Verlag, 2000.- 77 p.
9. Gardiner, Frank. *Public Library Legislation: a comparative study* / UNESCO.- Paris: [s.l.], 1971.- 286 p.- P. 18
10. Rău, Alexe. Cadrul juridic de reglementare a bibliotecilor din Republica Moldova // *Biblioteca*.- 2002.- Nr. 1.- P. 15; P.18
11. Koren, Marian. *Library development, helped and hindered by legislation: European examples* // Congres Annuel (Corpo), Orford, Quebec, Canada.- 22 May, 2003
12. H.G. cu privire la Programul legislativ pentru anii 2005-2009, nr. 300-XVI din 24.11.2005 // *Monitorul Oficial al R. Moldova nr.5-8/52 din 13.01.2006*
13. Золотова, Н. Библиотечное законодательство США: краткий исторический очерк // *Библиотека и закон*.- вып. 9 (2, 2000).- С. 308-312
14. Закон о публичных библиотеках и музеях 1964 года // *Библиотека и закон* .- вып. 10 (1, 2001).- С. 228-239
15. Фирсов, В. Государственное законодательное регулирование деятельности библиотек.- СПб: РНБ, 2000.- 256 с.- P. 140
16. Однопозова, А. Законодательство Великобритании, относящееся к библиотечному и информационному обслуживанию // *Библиотека и закон* .- вып. 10 (1, 2001).- С. 243-244
17. Золотова, Н. Закон о национальной библиотеке и законодательное регулирование деятельности библиотек в Канаде // *Библиотека и закон*.- вып. 10 (1, 2001).- С. 262-263
18. Закон О Национальной Библиотеке [Canada] // *Библиотека и закон*.- вып. 10 (1, 2001).- С. 257-261
19. Petersen, Jes. *Public Library Legislation in Denmark* // *Scandinavian Public Library Quaterly*.- 1984.- Vol. 17.- nr.4.- P. 87-90
20. Act on Library Services. Vezi www.ifla.org/V/cdoc/danish.htm [accesat la 08.08.2007]
21. Heie, Björg. *Public Library Legislation in Norway* // *Scandinavian Public Library Quaterly*.- 1984.- Vol. 17.- nr.4.- P. 103-106
22. The Norwegian Library Act within the public library sector. Vezi www.ifla.org/V/cdoc/norway.htm [accesat la 8.08.2007]
23. Petursdottir, Kristin. *Library Legislation in Island* // *Scandinavian Public Library Quaterly*.- 1984.- Vol. 17.- nr.4.- P. 100-102
24. Reform of Library Legislation in Central Europe. Recommendations and case studies 1994-1995.- [s.l.]: [s.a].- 33 p.- P.18-19
25. Закон о Немецкой библиотеке // *Библиотека и закон*.- вып. 11 (2, 2001).- С. 324-330
26. Legislation: history and current text vezi www.debibliotheken.nl [accesat la 08.08.2007]
27. Reform of Library Legislation in Central Europe. Recommendations and case studies 1994-1995.- [s.l.]: [s.a].- 33 p.- P.20-33
28. Kanič, Ivan. The present Library Act in Slovenia. Vezi <http://www2.arnes.si/~ljunuk4/liblaw-2.html> [accesat la 08.08.2007]
29. Act on Library Services vezi www.ifla.org/V/cdoc/swedish.htm [accesat la 08.08.2007]
30. Act on Library Services vezi www.ifla.org/V/cdoc/finnish.htm [accesat la 08.08.2007]
31. Act on Library Services on Libraries and Terms of Operating Public Library and Information Services. Vezi www.ifla.org/V/cdoc/czech.htm [accesat la 08.08.2007]
32. Sadhu, S. N.; Saraf. B.N. *Library Legislation in India. A Historical and Comparative Study* .- New Delhi: Sagar Publicatons, 1967.- 230 p.- P.18-19
33. Kulikovski, Lidia. Aniversarea unui mare bibliolog al sec. XX // *BiblioPolis*.- vol 22 (2007).- nr. 2.- p. 9-14

34. Martin, Eugen. Orietările fundamentale în elaborarea unei legislații și promovarea unei politici de stat în domeniul dezvoltării bibliotecilor // Magazin bibliologic .- 2001 .- nr. 4.- p.23-25
35. Vitiello, Giuseppe. *The four core issues of the "Guidelines on Library Legislation and Policy in Europe"*.- P. 35 – 37 // *Library Legislation in Europe: Discussion Papers and Country Reports* / ed. Christiane Bohrer; Council of Europe, Strasbourg; Goethe-Institute, Munich.- Bad Honeff: BOCK-HERCHEN Verlag, 2000.- 77 p.
36. Buluță, Gh. Tendințe actuale în legislația privind bibliotecile // *Biblioteca*.- 2004.- Nr. 9 .- P. 172-173